

KIYAMET YAKLAŞTIĞI ZAMAN...*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili dinleyiciler ve izleyiciler!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Size Medine-i Münevvere'den dua ediyorum. Peygamber SAS Efendimiz'in Mescid-i Saadet'inin yanından.

Bu seyahatin, haccın, umrenin bir sonucu olarak vücutlar bazen yorgun düşüyor. Ve insanlar kendisini terden, soğuk sudan ve sâireden koruyamıyor. Sesim biraz o bakımdan bozuk... İlâç da kullanıyoruz. Şikâyetçi değiliz el-hamdü lillâh. Belki kısa konuşabilirim bu sebepten...

a.Allah'ın Umûma Gazaplı Oluşu

Enes RA'dan Ebû Nuaym rivâyet etmiş ki, Peygamber SAS şöyle buyuruyor:¹

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَدْعُو فِيهِ الْمُؤْمِنُ لِلْعَامَّةِ
فَيَقُولُ اللَّهُ أَدْعُ لِخَاصَّةِ نَفْسِكَ أَسْتَجِبُ لَكَ فَأَمَّا
الْعَامَّةُ فَإِنِّي عَلَيْهِمْ سَاخِطٌ
(حل. عن أنس)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.175; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.445, no:8692; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.282,no:31176; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.462, no:26432.

RE. 503/2 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yed'ù fîhi'l-mü'minü li'l-âmmeti feyekûlu'llâh: Üd'u li-hâssati nefsike, estecib leke, feemme'l-âmmetü feennî aleyhim sâhitun*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Bu hadis-i şerif, zaman zaman sohbetlerimde benim kardeşlerime naklettiğim bir hadis-i şeriftir. Metnini burada böylece Râmuz'un 503. sayfasından, kur'a ile çekilmiş sayfadan okumuş olduk. Peygamber Efendimiz SAS bildiriyor ki:

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) “İnsanların üzerinden asırlar, devirler, yıllar geçer geçer, insanların başına bir zaman gelir ki...” Yâni ileride. Peygamber Efendimiz kendi devrinden, ileride olacak bir hadiseyi bildiriyor. (*Yed'ù fîhi'l-mü'minü li'l-âmmeti*) “Mü'min, orada, o zamanda âmme için dua eder.”

Şimdi biliyorsunuz, insanın kendisi için dua etmesi caizdir. Kendisine dua eder, anne babasına dua eder, arkadaşlarına, sevdiklerine dua eder. Ama bir mü'min bir mü'min kardeşine, o yokken, onun arkasından, onun lehine dua ediverirse; en süratli kabul olunan dualardan birisi budur. Çünkü sevgiden doğuyor. Bu mü'min, o mü'mini seviyor da, gıyabında Allah'a yalvarıyor, onun için dua ediyor. Bu Allah'ın sevdiği bir duadır, çabuk kabul edilir. Onun için mü'minler kendilerinden başkalarına, kardeşlerine, arkadaşlarına, Ümmet-i Muhammed'e dua ederler.

Ümmet-i Muhammed'e dua etmek de çok sevaptır.

Efendimiz'in bize öğrettiği dualardandır:²

مَا مِنْ دُعَاءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ
اللَّهُمَّ ارْحَمْ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ رَحْمَةً عَامَةً

(قط. خط. والديلمي عن أبي هريرة)

RE. 381/7 (*Mâ min duâin ehabbü ila'llâhi min en yekûle'l- abdü*) “Duaların en makbulü, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kulun duasının en sevgilisi, (*Allâhümme'rham ümmete muhammedin rahmeten àmmeh*) ‘Yâ Rabbi, Ümmet-i Muhammed'e umûmî olarak rahmetinle tecellî eyle, rahmetini ihsân eyle, onlara merhamet eyle, lütfuna mazhar eyle!’ demesidir.” diye hadis-i şerifte bildiriliyor.

Böylece, Ümmet-i Muhammed'in umûmuna dua etmiş oluyor insan.

Sonra meselâ, hadis-i şerifte bildiriliyor:³

---

² Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s.157; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd- Duafâ*, c.IV, s.313, no:1142; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.442, no:1725; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.46, no:6146; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.350, no:952; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.75; Zehebî, *Mîzânü'l-İtidal*, c.II, s.597, no:5001; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.116, no:3212 ve s.287, no:3702; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX; s.154, no:20448.

³ Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.234, no:2155; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.475, no:2067; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.352, no:17598; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXXXI, s.437, no:45705.

مَنْ اسْتَغْفَرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ
بِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ حَسَنَةً
(الطبرانی عن عبادة)

RE. 403/4 (*Meni'stağfera li'l-mü'minîne ve'l-mü'minât*) “Kim mü'min erkekler ve mü'min kadınlar için istiğfar ederse, (*keteba'llàhu lehû bi-küllî mü'minin ve mü'minetin haseneten*) Allah ona her bir erkek ve kadın mü'min için hasene yazar. Yâni, mü'min erkeklerin ve mü'min kadınların sayısınca ona sevap verir.”

Başka bir hadis-i şerifte de şöyle buyruluyor:⁴

مَنْ قَالَ كُلَّ يَوْمٍ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ أَلْحَقَ بِهِ مِنْ كُلِّ مُؤْمِنٍ حَسَنَةً
(طب. عن أم سلمة)

RE. 435/6 (*Men kàle külle yevmin*) “Kim her gün, (*Allàhümma'ğfir lî, ve li'l-mü'minîne, ve'l-mü'minât*) ‘Yâ Rabbi, bana mağfiret eyle; mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara mağfiret eyle! Erkek kadın bütün mü'minlere mağfiret eyle!’ diye dua ederse, (*elhaka bihî min küllî mü'minin haseneten*) her bir mü'minden dolayı ona hasene verir, sevap yazar.”

⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIII, s.370, no:877; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.346, no:3876; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.352, no:17599; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.169, no:23225.

Neden?.. Çünkü ammeye dua ediyor. Ammeye dua etmek, umûma, topluluğa, topluma dua etmek İslâm'da çok önemlidir.

Toplumu düşünmek, toplumun iyiliğini istemek, toplumun hayrını istemek çok önemli bir şey! Onun için sevabı büyük.

Tabii, bu edebe sahip olan insanlar her zamanda var; kendisinden ziyade ümmeti düşünüyor. Peygamber Efendimiz öyle yapmış zaten. Hep ümmetini dilemiş Cenâb-ı Hak'tan, afv ü mağfiret olmasını dilemiş. Tabii Efendimiz'in ahlâkıyla ahlâklanmak isteyen kâmil insanlar da böyle dua ederler. Tamam, bu güzel bir şey..

Bu hadis-i şerifte şimdi ilginç bir durumla karşılaşıyoruz: “Öyle bir zaman gelir ki, o zaman mü'min toplumun tamamına, umûma dua eder. (*Yed'û fîhi'l-mü'minü li'l-âmmeti*) Ammeye dua eder: ‘Yâ Rabbi, müslümanlara şunları ver, bunları ver. Günahlarını affet, üstlerinden belâları, fitneleri kaldır vs.’ diye dua eder. Kendisi için değil de, âmmeye dua eder, âmmenin iyiliğini ister amma, (*feyekûlu'llâhu*) Allah-u Teâlâ Hazretleri o kuluna buyurur ki:

(*Üd'u li-hàssati nefsike*) ‘Sen kendi nefsinin özel sorunları için dua et. Kendine ne istersen iste. (*Estecib leke*) Ben de senin duana icabet edeyim, kendin için istediklerini sana vereyim. (*Feemme'l- àmmete*) Ama umûma gelince, toplumun bütününe gelince; (*feennî aleyhim sâhitun*) ben onlara kızgınlım, kızmaktayım. Onun için kızdığım kimselere dua edip durma!’ der Cenâb-ı Hak Teâlâ.”
5

Tabii bu, üzerinde çok durmamız gereken, çok çok önemli bir hadis-i şerif. Çok derin bir mânâsı var. Mü'minin şanı, toplumun iyiliğini istemektir ama, Cenâb-ı Hak topluma kızdığı için, ona:

“—Artık toplum için dua etme! Ben seni seviyorum, sen ne istersen sana vereceğim. Ama topluma kızdığım için, onlara vermeyeceğim. Onlara dua etme!” demiş oluyor.

Şimdi burada önemli olan, topluma Cenâb-ı Hak neden kızıyor? Yâni, toplum Cenâb-ı Hak'ın gazabını niye çekmiş, niye bu duruma düşmüş? Bu çok önemli... Eskiden öyle değilken sonra bu duruma gelmesi neden oluyor?..

Bunun sebebi dinden uzaklaşmadır, ahlâkın bozulmasıdır, Allah'ın emirlerinin tutulmamasıdır, yasakladığı günahların işlenmesidir ve emr-i ma'ruf, nehy-i münker yapılmamasıdır. Yâni iyinin iyiliği ayakta tutmak için çalışma yapmaması, kötülerin var gücüyle çalıştığı halde iyilerin böyle etkisiz, tesirsiz, pasif kalmasıdır. Ondan dolayı Cenâb-ı Hak topluma kızıyor, bir cezalandırma yapacak demektir.

Tabii bunun çaresi nedir? Bu durumdan kurtulmanın, toplumun bu duruma düştüğünü hissettiği zaman yapması gereken şey nedir?.. İmanını tazelemek, İslâm'a sarılmak, Allah'ın emrettiği her şeyi yapmağa gayret etmek; Allah'ın yasakladığı şeylerden kaçınmak; haramları günahları öğrenmek ve hayatını ona

göre düzenlemektir. Cenâb-ı Hak o zaman affeder. Tevbeleri kabul edicidir. Kul yanlış yoldan döndü mü, kabul eder. Günaha ısrar ederse, günaha devam ederse, kızar. Günaha devam ederken tevbe istiğfar ederse, Allah'la alay etmiş gibi olur.

Onun için işin vehametini, ciddiyetini herkes bilmeli! Bu hayat bir imtihandır. Bizi yaratan Cenâb-ı Rabbü'l-âlemin bir müddet sonra, bir zaman gelince huzuruna çekecektir. Bu dünyadaki imtihanın sonucu orada belli olacak.

İnsanların dünyada yaptıklarından sorgu sual olacak. Onun için, herkesin buranın imtihan yeri olduğunu unutmaması ve Cenabı-ı Hakk'ın emirlerini ciddiye alması, haramlardan sakınması, ibadetleri yapması çok önemlidir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri hepimize, hepimize o sağlam ihlâsı, imanı nasip eylesin... Her yaptığımız işi Allah rızası için yapalım! Allah'ın rızası olmayan işleri de yapmamağa var gücümüzle çalışalım! Böylece Cenâb-ı Hakk'ın rızasına erelim!..

b.Hacıların Niyetlerinin Bozulması

İkinci hadis-i şerif; bu bizim yaptığımız, cemaatin, halkımızın yaptığı seyahatle ilgili bir hadis-i şerif. Enes RA'dan Hatîb-i Bağdâdî ve Deylemî rivâyet etmiş.

Bunları buraya gelen hacı kardeşlerimize geçtiğimiz senelerde okumuştum ama, şimdi umûmî olarak radyodan da duyulsun diye bir daha okuyalım:⁵

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَحُجُّ أَغْنِيَاءُ أُمَّتِي لِلنُّزْهَةِ
وَأَوْسَطُهُمْ لِلتِّجَارَةِ وَقُرَاؤُهُمْ لِلرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ
وَفُقَرَاؤُهُمْ لِلْمَسْئَلَةِ

(خط. والديلمي عن أنس)

RE. 503/8 (Ye'tî ale'n-nâsi zemânün yehuccü ağniyâü ümmetî li'n-nüzheti, ve evsatuhüm li't-ticâreti ve kurrâühüm li'r-riyâi ve's- süm'ati ve fukarâühüm li'l-mes'eleh.) Sadaka rasûlu'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Bu hadis-i şerifte de, yine zamanın bozulacağını bildiriyor Peygamber Efendimiz. Ümmetin evsâfı bozulacak, zaman bozulacak, huylar bozulacak, davranışlar bozulacak, toplumun değer hükümleri sarsılacak... Neler olacak, işte onu anlatıyor.

Hac ne zaman yapılır? Niçin yapılır?

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ
سَبِيلًا

(آل عمران: ٩٨)

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.444, no:8689; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.296; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.220, no:12363; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2269, no:3267;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXIII, s.461, no:26429.

(*Ve li'llâhi ale'n-nâsi hıccü'l-beyti meni'stetâa ileyhi sebîlâ*) [Yoluna gücü yetenlerin o beyti haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.] (Âl-i İmran, 3/97)

Ömründe bir defa Beytullah'ı ziyaret etmek, haccetmek, Allah'ın bir emridir. Sıhhatli, zengin, şartları haiz müslümanın bu ulu vazifeyi, önemli, muazzam vazifeyi yapması lâzım! Sırf Allah rızası için, Allah için yapması lâzım!.. Ama işte toplum bozulunca, din unutulunca, ahlâk tefessüh edince, bozulunca, o zaman işler değişiyor, bakın ne oluyor:

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) “İnsanların başına öyle bir zaman gelir ki, (*yehuccü ağniyâu ümmetî li'n-nüzheh*) o zaman, ümmetimin zenginleri gezinti için, tenezzüh için, hava almak için, şöyle gönül eğlendirmek için haccedecekler.”

Halbuki Allah rızası için, ibadet olarak yapılacaktı. Yâni bir gezinti, bir eğlence durumuna düşürülmüş oluyor hac... Zenginler bu amaçla, gezinti amacıyla haccediyor. Yâni asıl amaç, Allah'ın rızasını kazanmak unutuluyor.

(*Ve evsatuhüm li't-ticâreti*) “Bir zaman gelecek, orta tabaka da ticaret için haccedecek.”

Tabii hakîkaten görüyoruz. Buraya birçokları mal getiriyor, sergiliyor, satıyor, parasını kazanıyor, götürüyor. Tabii, dünyanın şartları çok zorlaştı, değişti. Meselâ Kafkasya'dan, Orta Asya'dan gelen hacı kardeşlerimizi görüyoruz,

onlara döviz sağlayamıyor hükümetleri. O zaman onlar oradan çeşitli malları alıyorlar, eski püskü otobüslere binerek, yollarda kumlara bata çıka buralara geliyorlar, haccediyorlar. İşte o getirdikleri bastonmuş, dürbünmüş, bilmem oralardan alabildikleri, getirebildikleri eşyalar neyse, onları pazarlarda sergiliyorlar, satıyorlar; kazandıkları paralarla hac ibadetini yapıyorlar. Niyetlerine göre, Allah kabul etsin...

Ama işte kimisi de artık Allah rızasını düşünmeden, “Hacca çok insan geliyor, milyonlarca insanın burada bir alış-verişi var. Şuraya gideyim, ticaret yapayım!” diye ticaret için haccedecek. Bazıları, orta tabaka ticaret için haccedecek.

(Ve kurrâühüm li’r-riyâi ve’s-süm’ati) “Kurrâları da, yâni Kur’an-ı Kerim’i çok iyi okuyan, dini çok iyi bilen ilim erbâbı, din bilgini durumunda olan insanlar da, riyâ, gösteriş ve süm’a için, şöhret için haccedecekler.”

Yâni, Allah rızası için değil de, hacı lâkabı ismimizin başına eklensin diye. “Şimdi hacca gitmeyi benim canım da istemiyor ama, gitmezsem ayıp olacak. Halk o zaman bana ne der?” filân diye... Yâni, iyi niyetle değil de böyle aykırı maksatlarla haccedecek. O da tabii asıl amaç değil.

Sonra, ne kaldı şimdi?.. Zenginler gezinti için haccediyor, orta tabaka ticaret için haccediyor, ulemâ kısmı gösteriş için haccediyor... Allah rızası yok hiç birisinin ortasında.

(*Ve fukarâühüm li'l-mes'eleti*) “Fakirleri de dilenmek için gelirler.” *Mes'ele*, dilenmek demek burada. *Sual*, hem soru sormak manasına geliyor, hem de dilenmek, bir şey istemek mânâsına geliyor. Yâni hem cevap istemek mânâsına, hem de biraz bahşış istemek mânâsına kullanılıyor Arapça'da. Fakirler de dilenmeye gelirler.

Ortada Allah rızası yok, gezme maksadı var, ticaret maksadı var, gösteriş maksadı var, dilenme maksadı var; Allah'ın rızası hiç düşünülüyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi her yaptığımız ibadeti, her işi kendi rızası için yapmaya muvaffak eylesin...

Büyüklerimizden, hocalarımızdan öğrenmişiz ya:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(*İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî.*) “Yâ Rabbî, benim maksûdum, gâyetim sensin! Ben senin rızanı kazanmak istiyorum, ard niyetim, kötü maksadım yok... Hâlis, muhlis, sırf sen emrettin, sen buyurdun diye emirlerini tutuyorum; sen yasakladın diye yasaklarından kaçıyorum. Başka hiçbir hesap, ince hesap, aykırı hesap peşinde değilim.” diye bir söz öğretmişler bize, Allah razı olsun... Her işimizi böyle yapmalıyız! Her işini böyle yapan, çok çok sevaplar kazanır.

c. İmanın Soyulup Alınması

Bir başka hadis-i şerif:⁶

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يُسَلَبُ الرَّجُلُ إِيمَانَهُ وَمَا
يَشْعُرُ يُسَلُّ مِنْهُ كَمَا يُسَلُّ الْقَمِيصُ

(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ)

RE. 503/11 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yüslebü'r-racülü imânehû ve mâ yeş'uru, yüsellü minhü kemâ yüsellü'l-kamîs.*) Deylemî Ebü'd-Derdâ RA'dan rivayet eylemiş bu hadis-i şerifi. SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“İnsanların başına bir zaman gelir, yâni ahir zamanda bu da yine; (*yüslebü'r-racülü imânehû*) veyahut (*yüslübü'r-racülü imânehû*) kişinin imanı kendisinden soyulup alınır. (*Ve mâ yeş'uru*) Adam hiç farkında değil... Farkında olmadan imanı alınır, içinden çekilir, gider de hiç farkında değil. (*Yüsellü minhü*) Onun içinden iman, böyle kılıcın kınından sıyrıldığı gibi çekilir; (*kemâ yüsellü'l-kamîs*) gömlek çıkartılır gibi çıkartılır.” İman gitti, adam farkında değil...

İşte bu da, bu devirde benim korktuğum, sizin de belki endişe ettiğiniz hususlardan biridir. Yâni, insan kendisini mü'min sanıyor, farkında değil ama, imanı gömlek çıkar gibi çıkıp

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.445, no:8690; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

gidiyor, soyulup gidiyor. İçinden atılıp gidiyor, ayrılıp gidiyor. Tabii bu neden olur?.. Kişinin câhilliğinden olur, edepsizliğinden olur, vurdum duymazlığından olur, aldırılmazlığından olur, dini önemsememesinden olur.

İnsan, devletin bir resmi işi olduğu zaman veyahut okulun ciddî bir imtihanı olduğu zaman, veyahut resmi dairede bir mesele olduğu zaman, mahkeme olduğu zaman bütün ciddiyetini takınmıyor. Dünyevî işlerde bütün ciddiyetini takınmıyor; ama Allah'ın emri, Allah'ın rızası, Allah'ın hükmü konusunda birçok kimse omuz silkiyor, aldırılmıyor, düşünmüyor, bakmıyor, farkında değil.

Halbuki imtihan için gelmiş bu dünyaya... Bu dünyada ne yapması gerektiğinin şuurunda değil... Nasıl yaratıldığını bilmiyor, yaratılmış, ölecek, öldüğünü hatırına getirmiyor. Öldükten sonra, bu dünyadaki bütün faaliyetlerinden sorgu sual olacak; zerre kadar hayır işlediyse, karşılığını görecek; zerre kadar şer işlediyse cezâsını çekecek... Bunların farkında değil, şuurunda değil, bir şeylerle oyalanıyor. İmanı da söylediği sözlerden, yaptığı işlerden dolayı kendisinden ayrılıp gidiyor; ne yaptığıının farkında değil. İşte bu, toplumun bozulma alâmetlerinden, yanlış yolda olduğunun alâmetlerinden birisi.

Şimdi ben burada, hac mevsiminde camilere bakıyorum... Tabii camilerde yabancılar, hac için buraya gelmiş olanlar belli oluyor. Bir de bu ahaliye, yerli ahaliye bakıyorum; onlar da belli oluyor, birçok şeyleri hoşuma gidiyor. Şöyle, meselâ:

Camiye erken geliyorlar, Kur'an-ı Kerim'i açıyorlar, boyna Kur'an-ı Kerim okuyorlar. Kur'an-ı Kerim'den ezberleri fazla... Namazı güzel kılıyorlar, sakın sakın kılıyorlar, aceleye getirmiyorlar. Namaz vakitlerinde dükkânlar kapanıyor. Devlet dairelerinde, hava meydanlarında, nerede olursanız olun, bakıyorsunuz, bir salona hepsi toplanmışlar, cemaatle namaz kılıyorlar. Yâni dine önem veriyorlar, Kur'an'a önem veriyorlar, namaza niyaza, ibadete önem veriyorlar... Çok hoşuma gidiyor.

Halbuki bizim memleketimiz de, dedeleri İslâm için çalışmış mübarek insanların memleketi... Ezanlar okunuyor, kimse camiye gelmiyor. Lokantacı, kahveci radyoyu sonuna kadar açmış, kısımıyor. Ramazan oluyor oruç yiyen yiyene... vs. Yakından tanıdığımız iki toplumu mukayese ettiğimiz zaman, yabancı örf, adet, alışkanlık, kötü huylar, kötü alışkanlıklar, zevkperestlik, şehvetperestlik yayıldıkça halkımızın da bozulduğunu, İslâm'ı unuttuğunu görüyoruz.

Tabii İslâm'ı bilmeyince de, kendisi iyi niyetli, hakîkaten kendisini müslüman sanıyor ama, kendisinin farkında olmadan söylediği sözler, taşıdığı fikirler, sahip olduğu zihniyetten dolayı imanı soyulmuş, gitmiş kendisinden... Ona sorsan, hâlâ ben müslümanım diyor. İmânının gittiğinin bile farkında değil... Felç olmuş demek ki, kalbi hiç bir şeyi fark edemiyor. Bu gibi durumlara Allah bizi düşürmesin...

İmanımız en büyük cevherimizdir, kıymetimizdir, sermâyemizdir, hazinemizdir. Hazinelerin korunmasına lâıyk bir şekilde korumaya gayret edelim! Bankanın bir para taşıyan çantasını bile, nasıl zırhlı araçlarla, nasıl korumalarla oradan oraya naklediyorlar. İnsanın imanı, ahirette cenneti kazanmasına sebep olacak en büyük cevheridir. İmanın hırsızları da çoktur. Şeytanlar, kâfirler, münafıklar uğraşırlar. İnsanı raydan çıkarmaya, dinden imandan uzaklaştırmaya gayret edenler çoktur. Biz de dinimize, Allah'ın razı olduğu din olan İslâm'a sımsıkı sarılmamız! İslâm'ı evimizde, ailemizde, çoluk çocuğumuzla yaşamamız!..

Bugün bir kardeşimiz geldi bana diyor ki... İkisi de, bey de, hanım da kardeşlerimizden, ihvanımızdan iyi kimseler:

“—Hocam dua edin, bizim çocuklar namaz kılsın!” dedi.

“—Kaç yaşında?” dedim.

“—Yirmi dokuz yaşında, yirmi dört yaşında, yirmi bilmem kaç yaşında...”

Büyük çocuklar, yâni artık kendi başına ne yapacaksa yapacak çağa gelmiş çocuklar, namaz kılmıyorlar.

Diyorlar ki:

“—Belki ortamdan, yabancı bir diyarda olduklarından dolayı böyle yapıyorlar.”

Dedim ki:

“—Bakın, ben başka yabancı ortamlarda başka kimseler tanıdım. Avustralya’da, daha başka ülkelerde kendi çocuklarını pırlanta gibi, hafız-ı Kur’an olarak, Kur’an’ı ezberlemiş olarak, tamamen dindar bir evlât halinde yetiştirmiş olanları biliyorum. Babası yok ama çocuk namazı bırakmıyor. Babasının zorlaması olmadığı halde, ayrı bir yerde olduğu halde, caminin bir numaralı müdavimi...”

“—Neden?..”

“—Babası iyi terbiye etmiş, Allah razı olsun...”

Ortam, en yakın ortamı insanın aile ortamıdır. Annesi, babası kendisine güzel duyguları aşı-larsa; güzel âdetleri, vazifeleri güzel öğretir-se, gönlüne yerleştirirse, aklına yerleştirirse; döverek, baskıyla değil de, severek ve iknâ ile yaparsa, güzel olması lazım, güzel yetişmesi la-zım!..

Tabii, hidayet Allah’tandır ama elimizden geldiğince çocuklarımızı böyle ihlâslı mü’minler olarak yetiştirmek için, ne yapmak gerekiyorsa var gücümüzle onu yapmalıyız. Baskıyla değil de, iknâ yoluyla... Çünkü iknâ yoluyla bir müşrik bile imana geliyor. Yanlış yoldaki bir kâfir bile tevbe ediyor, hidâyete eriyor, imana geliyor. Güzel öğretilmediği zaman da, hikmetleri anlatılmadığı zaman da, tabii çocuklarımız, yabancı tesirlerin altında kaybolabilirler. Bunların kaybolmaması çok önemli, anne ve babanın en büyük vazifelerinden birisi odur. Onun için çocuklarımıza son derece dikkatli olalım! Yetiştirmelerine dikkat edelim, bunun

için çevremizdeki arkadaşımızla iş birliği yapalım!.. Bir kardeşimiz diyor ki:

“—Ben çocuklarıma evimde özel hoca tuttum, şunları şunları öğrettiriyorum!”

Öyle de olur, üçü beşi bir araya gelerek de olur. Ama çocuklarımızı güzelce yetiştirmeliyiz.

d.Alimlerin Öldürülmesi

Nihâyet, bir hadis-i şerif daha okuyarak bu akşamki sohbetimi tamamlamak istiyorum. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:⁷

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ تُقْتَلُ فِيهِ الْعُلَمَاءُ كَمَا
تُقْتَلُ الْكِلَابَ فَيَا لَيْتَ الْعُلَمَاءُ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ
تَجَامَعُوا

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 503/12 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, tuktelü fîhi'l-ulemâü kemâ tuktelü'l-kilâb, feyâ leyte ulemaü fîzâlike'z-zemâni tecâmeù.*) İbn-i Abbas RA'dan, Deylemî rivayet eylemiş. Bu hadis-i şerif de çok çok önemli... Alim kardeşlerimize, hoca kardeşlerimize, dünyadaki bütün İslâm ilimleriyle meşgul olan insanlara hitab eden, din alimlerine hitab eden bir hadis-i şerif:

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.439, no:8671; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.284, no:31182; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.464, no:26438.

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) “İnsanların başına öyle bir zaman gelecek ki...” Asırlar ilerleyince, dünya bozulduğu zaman, kıyamet yaklaştığı zaman demek yâni. (*Tuktelü fîhi'l-ulemâü kemâ tuktelü'l-kilâb*) “Alimler, köpeklerin öldürüldüğü gibi öldürülecekler.”

Hani köpek kuduz oluyor da, belediyenin vazifeli memurları av tüfekleriyle onu kısıtıyorlar, kenarda öldürüyorlar. İstanbul'da Erenköy'de otururken, belediyenin böyle mahalle aralarındaki sahipsiz köpekleri öldürttüğünü çok gördük. Ona benzetiyor Peygamber Efendimiz.

Böyle köpeklerin öldürüldüğü gibi, alimler öldürülür. Halbuki alimler peygamberlerin varisleridir, peygamberlerin vazifesini devam ettiriyorlar. İnsanlara dini öğretiyorlar, bilmediklerini öğretiyorlar. Cennet yolunu gösteriyorlar, cehennemden korumaya çalışıyorlar. Onlar niye öldürülüyorlar?.. Onların öldürülmesi, dinin yok edilmesi demektir.

O zaman ne yapmaları lâzım?.. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: (*Feyâ leyte ulemaü fi zâlike'z-zemân*) Keşke o zamanda âlimler, (*tecâmeü*) birlik olabilselerdi. Yâni, kendilerine kasdeden, İslâm'a kasdeden, imanı yok etmeye çalışan, İslâm'ı yeryüzünden kaldırmaya çalışanlara karşı bir birlik meydana getirseslerdi ve gereken tedbirleri alsalardı da, kendilerini de, ümmeti de korusalardı.” diye Peygamber Efendimiz temenni buyuruyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri alimlere dini korumak vazifesini vermiştir, dini öğretmek vazifesini vermiştir. O halde alimler, dinin korunması için, öğretilmesi için, çocukların müslüman yetiştirilmesi için, ümmetin yanlış yollara sapmaması için, günahlar olduğu zaman günahları onlara ikaz etmek için var gücüyle çalışmalı ve çalışırken de iş birliği yapmalı!.. Bunu Peygamber Efendimiz tavsiye buyuruyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri alimleri korusun, gayretlerini arttırsın... Ümmeti Muhammed'e faydalı işler yapmasını nasib eylesin... Allah hepinizden razı olsun...

Alimleri tanıyın, alimlerin etrafında toplanın! Kur'an-ı Kerim-i öğrenin, hadis-i şerifleri öğrenin! Dinin aslını iyi bilen insanların sözlerini dinleyin ki, felâh bulasınız, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasını kazanasınız, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

24. 03. 2000 - Medine

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

